

Podpora advokační práce skupin lidí se zdravotním znevýhodněním, pečujících a jejich organizací

Výsledky výzvy na podporu v období 9/2026–12/2027

Tlak na dostupnost služeb v komunitě

Nadační fond Abakus se od roku 2024 věnuje vytváření prostoru pro zvyšování tlaku na dostupnost služeb pro svobodný život lidí se zdravotním znevýhodněním v komunitě.

Aktuálně se zaměřujeme na dostupnost komunitních sociálních služeb.

Lidé se zdravotním znevýhodněním se v Česku dlouhodobě potýkají s nedostatkem potřebných služeb a čelí vylučování ze systému v různých oblastech, jako je život v běžné komunitě, vzdělávání či zdravotní péče. Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením, kterou Česká republika ratifikovala, přitom uvádí, že lidé se zdravotním znevýhodněním mají právo na nezávislý způsob života a zapojení do společnosti. To znamená, že mají existovat státem garantované a široce dostupné podpůrné mechanismy, které umožní žít zcela běžným životem všem lidem bez ohledu na jejich znevýhodnění.

Věříme, že systematické zvyšování tlaku na dostupnost služeb vedené lidmi se zdravotním znevýhodněním, jejich pečujícími a angažovanými odborníky a odbornicemi, povede k trvalým pozitivním změnám.

Dlouhodobá podpora spočívá v práci tří pilířů:

- **v analýze dat** o dostupnosti služeb (a zadávání sběru dat, která chybějí) a v jasné **formulaci argumentů**. Garantem pilíře je organizace [TUDYTAM](#).
- **v právních prostředcích** – vyhledávání a vedení individuálních a kolektivních litigací za účelem precedentních rozsudků vedoucích ke změně systému. Garantem pilíře je organizace [Fórum pro lidská práva](#).
- **v advokační práci** lidí se zdravotním znevýhodněním, pečujících a angažovaných odborníků a odbornic, která vychází z dat a argumentů datového a právního pilíře a zkušeností lidí, kteří komunitní služby potřebují ke svobodnému životu. Garantem advokačního pilíře je [Advokační fórum Nadace OSF](#) a [Spiralis](#). Aktivní roli v tomto pilíři hrají organizace, které v rámci spolupráce pracují na advokačních záměrech ve prospěch větší dostupnosti služeb na celostátní, krajské či lokální úrovni.

Více informací o spolupráci naleznete [zde](#).

Co máme za sebou

- **Vznik zprávy Stále na začátku**, která mapuje stav sociální politiky a sociálních služeb ve vztahu k naplňování práva na nezávislý způsob života lidí se zdravotním znevýhodněním v ČR. Na základě výstupů této analýzy TUDYTAM shrnul 5 zásadních tezí. V létě 2026 vyjde také **analýza distribuce veřejných financí mezi komunitní a pobytové (ústavní) služby**.
- Byly podány **4 individuální a 1 kolektivní litigace**. I přes dlouhé trvání vedených sporů byly již nyní většině zúčastněným poskytnuty vhodné služby. Vznikla také analýza Neformální péče a lidská práva a připravuje se Příručka o lidskoprávní judikatuře k právům lidí se znevýhodněním.
- **12 organizací s advokačními záměry bylo podpořeno** finančním příspěvkem, advokačními konzultacemi a vzděláváním. Máme první výsledky ve formě otevření nových stacionářů, navýšení kapacit služeb, ale i ukotvení pojmu “komunitní služba” do zákona.
- V rámci akademie pro pečující Pečovat a žít organizace Spiralis bylo podpořeno **54 pečujících**. Aktivní pečující pracují s návaznou podporou na návrzích na zlepšení podmínek pečujících v režimu 24/7.
- Vznikla **Širší advokační skupina, která sdružuje zhruba 70 organizací**, které se věnují systémovým změnám v tématu prosazování práv lidí se zdravotním znevýhodněním s cílem jim zajistit svobodný život v komunitě nebo se o téma zajímají.

Zaměření výzvy 2026 na podporu advokačních aktivit

V aktuální výzvě podpoříme advokační aktivity mířící ke zvýšení dostupnosti komunitních sociálních služeb pro lidi se zdravotním znevýhodněním a pečující na celostátní, regionální či lokální úrovni

Jaké organizace ve výzvě podporujeme?

- organizace, skupiny a iniciativy lidí se zdravotním znevýhodněním, sebeobhájců a sebeobhájkyň a pečujících, které již advokačně pracují v tématu dostupnosti komunitních sociálních služeb, konkrétně:
  - organizace sdružující lidi se zdravotním znevýhodněním, sebeobhájce a sebeobhájkyň
  - organizace pečujících, např. organizace pečujících rodičů
- cíle advokačních kampaní musí mířit ke zvýšení dostupnosti komunitních sociálních služeb
- podporujeme jak celostátní, tak regionální advokační kampaně

Jak bude vypadat podpora?

- Podpoříme **6 advokačních kampaní**.
- Vybrané organizace získají finanční příspěvek od nadačního fondu Abakus na rozvoj svých advokačních záměrů a aktivit **až do výše 750 000 Kč**.
- Organizace dále získají individuální advokační konzultace (příprava advokační strategie, mentoring) až do výše 50 hodin se 2 konzultujícími.
- Několikrát do roka proběhnou facilitovaná sdílecí setkání skupiny podpořených organizací (online/offline dle domluvy).
- Součástí podpory jsou vzdělávací workshopy zaměřené na advokační práci.

Individuální konzultace, facilitovaná setkání a vzdělávací workshopy zajišťuje Advokační fórum Nadace OSF.

Jaká byla hlavní kritéria hodnocení?

- Žadatelem je organizace, skupina či iniciativa lidí se zdravotním znevýhodněním či pečujících (často rodičů).
- Advokační záměr cílí na zvyšování dostupnosti, podporu či rozvoj komunitních sociálních služeb pro osoby se zdravotním znevýhodněním a pečující na lokální, krajské či celostátní úrovni.
- Organizace, skupina či iniciativa již na daném tématu advokačně pracuje, má jasný cíl a podpora umožní intenzivnější a efektivnější práci.
- Nebo organizace, skupina a iniciativa o daném záměru již déle uvažuje, má ho připravený a je schopna ho okamžitě zahájit (včetně personálního zajištění).

- Záměr je srozumitelný a návrh advokační činnosti na rok 2026 a 2027 je reálný (očekáváme, že podpořené projekty se mohou následně v rámci přípravy advokačních strategií upravovat).
- Předložený rozpočet je přehledný a provázaný s popsáním záměrem.

Podpořené organizace v grantové výzvě

Žádost odevzdalo 21 organizací napříč kraji České republiky. Hodnotitelé a hodnotitelky nejprve pročetli a ohodnotili projekty v rámci domácího hodnocení.

Do druhého kola bylo přizváno 10 organizací, jejichž zástupci a zástupkyně se online setkali s hodnotící komisí a diskutovali o svých záměrech. Hodnotitelé a hodnotitelky se doptávali na vše, co nebylo zcela zřejmé z předložených žádostí. Po ukončení rozhovorů hodnotící komise po pečlivém uvážení vybrala 6 projektů, které navrhla správní radě nadačního fondu Abakus k podpoře od září 2026 do konce roku 2027.

Odborná hodnotící komise zasedala v tomto složení:

- Štěpán Drahokoupil (Advokační fórum Nadace OSF)
- Hana Geissler (Aliance pro individualizovanou podporu)
- Dana Kuldanová (Péče bez překážek)
- Romana Jakešová (kancelář Veřejného ochránce práv)

Střet zájmů byl řešen neúčastí daných hodnotitelů či hodnotitelek na hodnocení projektu v těchto případech: Hana Geissler – Krajské advokační týmy, které podávaly žádost pod záštitou Aliance pro individualizovanou podporu, a Sdružení rovných šancí.

Podpořené organizace

Název organizace	Zapojení do advokační práce	Kraj působení	Advokační záměr
S dítětem v náruči, z. s.	Pečující	Zlínský kraj	Projekt Blíž rodinám reaguje na nedostatečnou dostupnost sociálních služeb ve Zlínském kraji pro děti a mladé dospělé s kombinovaným postižením, vysokou mírou potřeb, péčí 1:1 a nahodilými zdravotními projevy bez nutnosti hospitalizace. Cílem je prostřednictvím advokační činnosti dosáhnout systémové změny vedoucí ke vzniku komunitní pobytové odlehčovací služby a ke zlepšení dostupnosti sociálních služeb pro neformální pečující.
Spolu spojit síly z. s.	Pečující	Jihočeský kraj	Spolek rodičů provozující odlehčovací službu pro děti se zdravotním postižením působí v regionu Českých Budějovic, kde dlouhodobě chybí návazné služby, zejména týdenní stacionář pro děti s kombinovaným postižením, které dnes stojí mimo hlavní pozornost systému. Cílem projektu je systematicky zmapovat reálné potřeby rodin prostřednictvím dotazníků (organizace, speciální školy) a předložit kraji konkrétní data jako podklad pro zařazení služeb do střednědobého plánu.
Sdružení rovných šancí, z.s.	Lidé se zdravotním znevýhodněním a pečující	Zlínský kraj	Projekt podporuje advokační aktivity zaměřené na zvýšení dostupnosti sociálních služeb pro osoby se zdravotním znevýhodněním ve Zlíně. Propojuje rodiče, odborníky a veřejnou správu, posiluje zapojení pečujících do plánování služeb a přináší data o jejich nedostatečné kapacitě. Výzva umožní intenzivnější a efektivnější práci. Cílem projektu je podpořit vznik denního stacionáře pro mladé dospělé s těžkým kombinovaným postižením a pobytové odlehčovací služby ve Zlíně.
Spolu na Sušicku, z. s.	Pečující	Plzeňský kraj	Dlouhodobý záměr je vybudovat pobytovou službu komunitního typu pro 6–10 osob. Podpurným záměrem je propojovat služby tak, aby spolupracovaly multioborově, přinášet nové poznatky a přispět ke zlepšení kvality života lidí s postižením, jejich pečujících, zvýšení tlaku na dostupnost a také kvalitu již existujících služeb.
Krajské advokační týmy Aliance pro individualizovanou podporu, z. s.	Lidé se zdravotním znevýhodněním a pečující	Praha a Středočeský kraj	Projekt posílí dostupnost komunitní krizové péče v Praze a Středočeském kraji při náhlém výpadku péče či při zhoršení zdravotního stavu příjemce péče. Šestičlenný advokační tým lidí se zdravotním postižením a pečujících pod záštitou AIP zmapuje potřeby, dostupná data, využije dobrou praxi z Jihomoravského kraje, připraví podklady a one-pager se 3 variantami řešení a bude vyjednávat s krajem a poskytovateli o parametrech, financování a podmínkách služeb krizové péče pro osoby se zdravotním postižením a jejich blízké pečující.
Rytmus – od klienta k občanovi, z. ú.	Lidé se zdravotním znevýhodněním	Praha, Jihomoravský, Karlovarský a Zlínský kraj	Projekt posiluje vliv sebeobhájců na dostupnost komunitních sociálních služeb ve čtyřech krajích. Cílem je ovlivnit plánování služeb tak, aby odpovídaly potřebám lidí s mentálním postižením. Prostřednictvím kampaně, podcastů, výzkumu a jednání s kraji budou sebeobhájci přetvářet svoje zkušenosti do konkrétních návrhů změn. Projekt vychází z principů Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením a práva na podporu v komunitě. Reaguje také na potřebu většího zapojení lidí s postižením do rozhodování o službách, které využívají, a posiluje jejich roli jako aktivních partnerů krajů a obcí.

**a●ba
ku●S**

www.abakus.cz
f: abakusnadacnifond